

Aan:

de gemeenteraad

Onderwerp:

Rapport Rekenkamer Rotterdam “Doorwerken aan daklozenopvang” (23bb006994)

Gevraagd besluit:

Samenvattend stellen wij u voor om de 3 hoofdconclusies van het rapport van de Rekenkamer Rotterdam “Doorwerken aan daklozenopvang” (23bb006994) te onderschrijven en de 3 aanbevelingen over te nemen.

Tevens stellen wij u voor om het college van burgemeester en wethouders op te dragen uitvoering te geven aan de aanbevelingen (1 tot en met 3) en de raad uiterlijk over een half jaar te rapporteren over de voortgang.

Waarom dit voorstel? / Waarom nu voorgelegd?

De Rekenkamer Rotterdam heeft op 19 oktober 2023 het rapport “Doorwerken aan daklozenopvang” (23bb006994) aangeboden aan de gemeenteraad. Conform de ‘Verordening rekenkamer Rotterdam’ (artikel 12, lid 4) worden rapporten van de rekenkamer binnen drie maanden behandeld. Deze termijn is net niet helemaal gehaald, vanwege de drukke agenda die de commissie ZWCS had in het najaar van 2023.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

In het coalitieakkoord is het volgende over dakloosheid opgenomen:

P19. Vanuit onder meer het tegengaan van dakloosheid en de veiligheidsoverwegingen die daarmee gepaard gaan, staan we open voor een eventuele verlenging van de LVV-pilot (Landelijke voorziening vreemdelingenopvang). We gaan echter wel het aantal LVV-plekken van 70 terugbrengen naar 45 en continueren alleen de LVV-pilot als het Rijk daarvoor dekkende financiering verschaft. Daarbij blijven we de maximale termijn van zes maanden dat een ongedocumenteerde in de LVV mag blijven hanteren en investeren we waar mogelijk in maatregelen die (vrijwillige) terugkeer bevorderen.

Toelichting op rapport Rekenkamer:

In mei 2018 concludeerde de Rekenkamer Rotterdam in haar rapport '[Niet thuis geven](#)' dat de hulpverlening aan dakloze mensen in Rotterdam tekort schoot. Nu heeft de rekenkamer onderzocht in hoeverre de aanbevelingen uit dat onderzoek zijn uitgevoerd. Juist de aanbevelingen die vragen om een meer structurele aanpassing van de daklozenopvang, zijn na vijf jaar nog altijd niet voldoende opgepakt, concludeert de rekenkamer in haar rapport '[Doorwerken aan Daklozenopvang](#)'.

De afgelopen vijf jaar is er ook veel verbeterd. Dat zie je niet meteen op straat, omdat niet alle daklozen mensen in aanmerking komen voor opvang. Zo zijn de criteria voor toegang tot de opvang verruimd (voorheen moest iemand 'binding' hebben met Rotterdam). Er zijn speciale trajecten voor jongeren en regelingen voor 'bankslapers'. Ook is er ingezet op de 'Housing First'-methode. Daarnaast zijn er meer preventieve maatregelen voor mensen die dreigen dakloos te worden, zoals ex-gedetineerden. Verder werden er afspraken gemaakt met woningcorporaties, particuliere verhuurders en schuldhulpverlening om huisuitzettingen zo veel mogelijk te voorkomen.

Maar er is ook nog veel ruimte voor verbetering. De rekenkamer merkt op dat vooral de aanbevelingen en moties zijn opgepakt die gericht waren op het aanscherpen van bestaande werkwijzen. De aanbevelingen en moties die vroegen om een andere aanpak of denkwijze, zijn minder goed opgevolgd. Het gaat dan bijvoorbeeld om het stimuleren van alternatieven voor de klassieke nachtopvang met slaapzalen. De alternatieven die zijn ontwikkeld, zijn vooralsnog beperkt in omvang of pilot projecten. De rekenkamer beveelt aan alsnog aandacht te hebben voor de aanbevelingen uit het vorige onderzoek die nog onvoldoende zijn opgepakt.

Onderzoeksvraag

De centrale onderzoeksvragen uit het rapport van de rekenkamer luiden:

1. (hoofdstuk 3). Heeft het college binnen de gestelde termijn (sinds 2018) een plan van aanpak opgesteld en in hoeverre heeft zij de raad over de voortgang van dit plan geïnformeerd?
2. (hoofdstuk 5). Welke factoren zijn van invloed geweest op de doorwerking van de aanbevelingen en moties?

De 3 hoofdconclusies uit het rapport zijn:

1. Niet alle zeven aangenomen aanbevelingen van het rapport 'Niet thuis geven' en drie daarbij aansluitende moties zijn opgevolgd.
 - a. Vier aanbevelingen zijn vertaald in beleid en daadwerkelijk uitgevoerd. Het gaat om de aanbevelingen over aanpassing van de criteria voor toegang (aanbeveling 3), over een ketenbrede aanpak van het tekort aan plaatsen voor jongeren (4), over het verkennen van het wegnemen van belemmeringen in de Rotterdamwet (5) en over preventie bij risicogroepen (6).
 - b. Drie aanbevelingen zijn naar het oordeel van de rekenkamer op dit moment niet voldoende opgevolgd. Het gaat om de aanbevelingen gericht op het terugdringen van uitval (1), het stimuleren van alternatieve vormen van opvang (2) en het verbeteren van de monitoring (7).
 - c. Twee door de rekenkamer onderzochte moties zijn volledig opgevolgd. Het gaat om de motie over Housing First en de motie over de doorontwikkeling van de nachtopvang. De derde motie (over versterking van de preventie van dakloosheid) is gedeeltelijk geland in beleid en gedeeltelijk uitgevoerd.
2. De gemeente is er relatief goed in geslaagd aanbevelingen en moties op te volgen die gericht zijn op aanscherping van bestaande werkwijzen of werkprocessen. De aanbevelingen en de moties die een grotere verandering in werkwijze of methodiek vragen, zijn beperkter opgevolgd dan beoogd.
3. De gemeenteraad is beperkt geïnformeerd over de opvolging van de aanbevelingen. De enige terugkoppeling hierover aan de raad was ondergebracht in de collegebrief van juli 2019 over het 'Plan van aanpak kwetsbare Rotterdammers'. Deze brief was inhoudelijk weinig informatief. Het is voor de raad niet goed navolgbaar op welke wijze en in welke mate opvolging aan de aanbevelingen is gegeven

De aanbevelingen luiden:

1. Toets in hoeverre de niet afdoende uitgevoerde aanbevelingen uit het rapport 'Niet thuis geven' nog voldoende actueel zijn om op te volgen. Informeer de raad over deze toetsing en handel vervolgens naar de uitkomsten.

Concreet gaat het om gaat om aanbevelingen gericht op het terugdringen van uitval door ondersteuning van en het zicht houden op de individuele cliënt (aanbeveling 1a-c), het stimuleren van alternatieve vormen van opvang (aanbeveling 2) en het verbeteren van de monitoring (aanbeveling 7).

2. Stel altijd een separaat plan van aanpak op voor de raad over de opvolging van de aanbevelingen van de rekenkamer. Besteed in het plan van aanpak aandacht aan een concrete en navolgbare uitwerking van de wijze van opvolging van iedere aanbeveling.

Een plan van aanpak is een document voor de raad waarin helder en navolgbaar is vastgelegd op welke wijze het college de aanbeveling van de rekenkamer opvolgt.

3. Bevorder het 'breder leren' van rekenkameraanbevelingen bij de ambtelijke organisatie. Benut daartoe het proces voor het opstellen van het plan van aanpak en de nieuwe verplichting voor het college om te rapporteren over de opvolging van rekenkameraanbevelingen.

Financiële en juridische consequenties/aspecten:

Niet van toepassing

Advies commissie Zorg, Welzijn, Cultuur en Sport (ZWCS)

De commissie ZWCS heeft op woensdag 31 januari een toelichting gekregen van de directeur van de Rekenkamer op het rapport, waarna het besproken is in aanwezigheid van wethouder Buijt.

Enkele fracties overwegen een aanpassing van aanbeveling 1. Indien zij dit wensen, dienen ze hiertoe een amendement in te dienen.

Het bijbehorende ontwerpbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

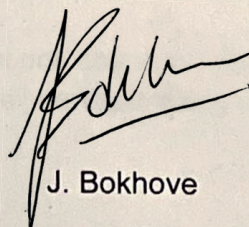
Presidium van de raad van de gemeente Rotterdam,

de griffier,

I.C.M. Broeders

de plv. voorzitter,

J. Bokhove

Ontwerpbesluit:

De Raad van de gemeente Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 februari 2024,
gelezen het rapport van 19 oktober 2023 van de Rekenkamer Rotterdam “Doorwerken aan daklozenopvang” (23bb6994),
gelezen het raadsvoorstel (24bb000370),
gelet op de Gemeentewet en de Verordening Rekenkamer Rotterdam;
gehoord de beraadslagingen in de commissie Zorg, Welzijn, Cultuur en Sport (ZWCS), op 31 januari 2024;

Besluit:

- I De **hoofdconclusies 1 tot en met 3** zoals verwoord in het rapport “Doorwerken aan daklozenopvang” en in het raadsvoorstel te onderschrijven.
- II De **aanbevelingen 1 tot en met 3** uit het rapport “Doorwerken aan daklozenopvang” over te nemen en het college opdracht te geven deze uit te voeren:

Aanbeveling 1:

Toets in hoeverre de niet afdoende uitgevoerde aanbevelingen uit het rapport ‘Niet thuis geven’ nog voldoende actueel zijn om op te volgen. Informeer de raad over deze toetsing en handel vervolgens naar de uitkomsten.

Concreet gaat het om gaat om aanbevelingen gericht op het terugdringen van uitval door ondersteuning van en het zicht houden op de individuele cliënt (aanbeveling 1a-c), het stimuleren van alternatieve vormen van opvang (aanbeveling 2) en het verbeteren van de monitoring (aanbeveling 7).

Aanbeveling 2:

Stel altijd een separaat plan van aanpak op voor de raad over de opvolging van de aanbevelingen van de rekenkamer. Besteed in het plan van aanpak aandacht aan een concrete en navolgbare uitwerking van de wijze van opvolging van iedere aanbeveling.

Een plan van aanpak is een document voor de raad waarin helder en navolgbaar is vastgelegd op welke wijze het college de aanbeveling van de rekenkamer opvolgt.

Aanbeveling 3:

Bevorder het 'breder leren' van rekenkameraanbevelingen bij de ambtelijke organisatie. Benut daartoe het proces voor het opstellen van het plan van aanpak en de nieuwe verplichting voor het college om te rapporteren over de opvolging van rekenkameraanbevelingen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 15 februari 2024.

De griffier,

De voorzitter,

